

1 of 1 DOCUMENT

De Gooi- en Eemlander

De Gooi- en Eemlander

28 mei 2013 dinsdag

Bestuurder, toon regentenmoed

BYLINE: ira **helsloot**

LENGTH: 661 woorden

Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: we zijn nog nooit zo veilig geweest. Dat is zo als wordt uitgegaan van de enige wat mij betreft zinnige maatstaf daarvoor, namelijk onze gemiddelde, gezonde levensduur. We leven twee keer zo lang als 200 jaar geleden en onze levensduur neemt nog steeds toe, zij het veel minder snel. Dat die stijging in levensduur al tientallen jaren is afgevlakt, kan niet verbazen. Bijna elke verbetercurve vlak na enige tijd af. Wie in de 'staart' van de verbetercurve nog wat wil bereiken, moet onevenredig veel investeren. Dat geldt dus ook voor veiligheid: de restrisico's van nu zitten in de staart van de curve.

Toch zijn er nog genoeg apostelen van meer veiligheid op hun eigen specifieke terreintje. Het bijzondere is dat ze bijna allemaal wél spreken over de extra veiligheid die ze willen bereiken, maar niet over de bijbehorende kosten.

Een paar recente voorbeelden:

VeiligheidNL wil dat oudere fietsers een helm gaan dragen. De kosten zijn per fietser gering, maar dat is de kans op een ongeval met hoofdletsel dat door een helm voorkomen kan worden ook. Belangrijker zijn misschien wel de verborgen kosten, namelijk dat ouderen minder gaan fietsen omdat ze geen stigmatiserende en onprettige helm op willen. Die mindere beweging leidt pas echt tot gezondheidsschade. Hierover spreekt VeiligheidNL niet.

Minister Kamp wil op verzoek van de Kamer 580 miljoen investeren in het uitkopen van huizen nabij hoogspanningsmasten en het onder de grond brengen van

hoogspanningsleidingen. Uit 'voorzorg', omdat het risico dat hierdoor verkleind moet worden, namelijk kinderleukemie, wetenschappelijk gezien niet eens bestaat!

Een bekend misleidend argument van eenzijdige veiligheidsapostelen, dat het altijd goed doet in de media die het niet doorzien, is de mededeling dat 'jaarlijks duizenden mensen overlijden aan een bepaald risico'. De misleiding is dat we helaas altijd ergens aan dood gaan, hoe vervelend dat ook is.

Zo zullen we binnenkort weer gaan horen - het lijkt nu nog ver weg - dat er duizenden mensen door een hete augustusmaand overlijden. De nuance die dan de media niet haalt, is dat het hier gaat om mensen die anders in september overlijden.

Wie echt risico's in beeld wil brengen, moet daarom kijken naar het aantal levensjaren dat gemiddeld verloren gaat door een risico. Een van de grootste risico's die we nu lopen, blijkt dan werkloosheid. We weten dat werkloos worden tot wel vijf jaar kan schelen in de verwachte, gezonde levensduur van lager opgeleiden. Werkloos worden is dus een groter risico dan bijvoorbeeld roken. Voor de 580 miljoen van Kamp, die nu vooral in kapitaalvernietiging wordt gestoken, hadden dus heel wat levensjaren gespaard kunnen worden als die in de economie waren gestoken.

Voor linkse en rechtse partijen in de Tweede Kamer zou dat inzicht aanleiding moeten zijn om onzinnige veiligheidsinitiatieven de nek om te draaien. Maar Kamerleden die ik aanspreek, vluchten meestal in dooddoeners als 'dat wil de maatschappij nu eenmaal' of 'dat soort impopulaire maatregelen moeten de regeringspartijen maar nemen'. Kamerleden die toegeven dat het anders zou moeten, stemmen er uiteindelijk mee in, uit angst dat ze de 'veiligheidsvervloeking' van hun

collega's te horen krijgen: Veiligheid gaat toch boven alles, of vind jij van niet?"

Bijzonder is nu dat de burger zelf helemaal niet zo risico-avers is en vaak veel redelijker dan zijn bestuurders. Mooi vond ik de Dordtse burgers die, op het wilde plan van hun wethouder om een aparte spoorlijn voor het transport van gevaarlijke stoffen aan te leggen, onderkoeld reageerden met 'wat gaat dat dan allemaal kosten' en 'we moeten zo'n ongeval wel een beetje in proportie blijven zien'.

Al met al wordt het daarom tijd dat bestuurders weer eens een beetje 'regentenmoed' durven te tonen. In deze economisch zware tijden kunnen we ons geld wel beter

besteden.

Ira Helsoot is hoogleraar besturen van veiligheid aan de Radbouduniversiteit in Nijmegen.

LOAD-DATE: 28 May 2013

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: HDC_De_Gooi